

8. Чумак О. В., Андрищенко І. С. Інформаційно-методичне підґрунтя аналізу витрат підприємств ресторанного господарства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2016. Вип. 1. Т. 2. С. 297–301.
9. Чумак О. В., Андрищенко І. С. Управління витратами в інформаційно-аналітичній системі підприємств ресторанного господарства : монографія. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2016. 268 с.
10. Шкарабан С., Лазаришина І. Стратегія організації економічного аналізу. *Економічний аналіз*. 2008. Вип. 2. С. 10–14.

REFERENCES

- Avetysova, A. O. "Restoranni merezhi: konkurentni perevahy, problemy, perspektyvy rozvytku" [Restaurant Chains: Competitive Advantages, Problems, Development Prospects]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no. 28 (2013): 117-123.
- Chumak, O. V., and Andriushchenko, I. S. "Informatsiino-metodychne pidgruntia analizu vytrat pidpriemstv restorannoho hospodarstva" [Information and Methodological Basis for Cost Analysis of Restaurant Enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekononika»*, vol. 2, no. 1 (2016): 297-301.
- Chumak, O. V., and Andriushchenko, I. S. *Upravlinnia vytraty v informatsiino-analitychnii systemi pidpriemstv restorannoho hospodarstva* [Cost Management in the Information-analytical System of Restaurant Enterprises]. Kharkiv: Vydavets Ivanchenko I. S., 2016.

- [Legal Act of Ukraine] (2002). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02#Text>
- Partyn, H. O., and Yasinska, A. I. *Systemno-orientovane upravlinnia vytratamy promysloвого pidpriemstva* [System-oriented Cost Management of an Industrial Enterprise]. Lviv, 2011.
- Piatnytska, H. T. "Suchasni tendentsii rozvytku restoranoho hospodarstva v Ukraini" [Current Trends in the Development of the Restaurant Industry in Ukraine]. *Ekononika ta derzhava*, no. 9 (2017): 66-73.
- Savitskaya, G. V. *Analiz effektivnosti i riskov predprinimatelskoy deyatel'nosti: metodologicheskiye aspekty* [Analysis of the Efficiency and Risks of Entrepreneurial Activity: Methodological Aspects]. Moscow: INFRA-M, 2013.
- Shkaraban, S., and Lazaryshyna, I. "Stratehiia orhanizatsii ekonomichnogo analizu" [Strategy for Organizing Economic Analysis]. *Ekononichnyi analiz*, no. 2 (2008): 10-14.
- Topchaniuk, O. V., and Cherep, A. V. "Pokrashchennia systemy upravlinnia vytrat na pidpriemstvi" [Improving the Cost Management System in the Enterprise]. *Ekononika. Finansy. Pravo*, no. 11(3) (2016): 4-8.
- Yasinska, A. I. "Oblikovo-informatsiine zabezpechennia formuvannia systemy kontroliu vytrat pidpriemstva" [Accounting and Information Support for the Formation of the Cost Control System of the Enterprise]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu «Lvivska politekhnika»*, no. 722: *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku* (2012): 293-299.

УДК 338.001.36
JEL: C60; C65; L26

МАТЕМАТИЧНА ФОРМАЛІЗАЦІЯ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ СЦЕНАРНОГО ПЛАНУВАННЯ НА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

©2020 СТРІЛЕЦЬ В. Ю.

УДК 338.001.36
JEL: C60; C65; L26

Стрілець В. Ю. Математична формалізація впливу заходів сценарного планування на матеріально-технічне забезпечення розвитку малого підприємництва

Метою статті є розробка якісної методології оцінювання матеріально-технічного забезпечення, що дозволить математично формалізувати вплив заходів сценарного планування на розвиток малого підприємництва. У роботі проведено аналіз сучасних тенденцій матеріально-технічного забезпечення суб'єктів малого підприємництва із використанням репрезентативної системи абсолютних показників; побудовано інтегральний показник оцінювання матеріально-технічного забезпечення; проведено екстраполяцію перспектив із урахуванням заходів сценарного планування розвитку суб'єктів малого підприємництва. Дослідження сучасних тенденцій матеріально-технічного забезпечення малого підприємництва засвідчило існування значних проблем (зростання зношеності виробничих потужностей; низька рентабельність продажу, зменшення частки інвестиційної нерухомості в основних активах малого підприємництва тощо), для подолання яких автором запропоновано ряд заходів з покращення матеріально-технічного забезпечення суб'єктів малого підприємництва, реалізація яких є складовою сценарного планування розвитку малого бізнесу. Проведене прогнозування таксономічного показника оцінки матеріально-технічного забезпечення до 2035 р. із урахуванням реалізації запропонованих заходів підтвердило їх доцільність і позитивний вплив на розвиток малого підприємництва. Науковою новизною статті є розроблена комплексна методика оцінювання матеріально-технічного забезпечення на основі інтегрального показника, який передбачає поєднання системи абсолютних і відносних показників, що характеризують стан і тенденції матеріально-технічного забезпечення суб'єктів малого підприємництва, та дозволяє врахувати вагомість показників оцінки інноваційної активності суб'єктів малого підприємництва при оцінці якості матеріально-технічного забезпечення до та після сценарного планування їх розвитку.

Ключові слова: розвиток малого бізнесу, мале підприємництво, матеріально-технічне забезпечення, сценарне планування розвитку, комплексна методика оцінювання.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-6-128-134>

Рис.: 2. Табл.: 1. Формул.: 2. Бібл.: 12.

Стрілець Вікторія Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та банківської справи, Полтавський університет економіки і торгівлі (вул. Коваля, 3, Полтава, 36014, Україна)
E-mail: victoriaignatenko1@gmail.com
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9729-9210>

УДК 338.001.36
JEL: C60; C65; L26

Стрілець В. Ю. Математическая формализация влияния мер сценарного планирования на материально-техническое обеспечение развития малого предпринимательства

Целью статьи является разработка качественной методологии оценки материально-технического обеспечения, что позволит математически формализовать влияние мер сценарного планирования на развитие малого предпринимательства. В работе проведен анализ современных тенденций материально-технического обеспечения субъектов малого предпринимательства с использованием репрезентативной системы абсолютных показателей; рассчитан интегральный показатель оценки материально-технического обеспечения; проведена экстраполяция перспектив с учетом мероприятий сценарного планирования развития субъектов малого предпринимательства. Исследование современных тенденций материально-технического обеспечения малого предпринимательства показало существование значительных проблем (рост изношенности производственных мощностей, низкая рентабельность продаж, уменьшение доли инвестиционной недвижимости в основных активах малого предпринимательства и т. д.), для преодоления которых автором предложен ряд мероприятий по улучшению материально-технического обеспечения субъектов малого предпринимательства, реализация которых является составляющей сценарного планирования развития малого бизнеса. Проведенное прогнозирование таксономического показателя оценки материально-технического обеспечения до 2035 г. с учетом реализации предложенных мероприятий подтвердило их целесообразность и положительное влияние на развитие малого предпринимательства. Научной новизной статьи является разработанная комплексная методика оценки материально-технического обеспечения на основе интегрального показателя, который предусматривает сочетание системы абсолютных и относительных показателей, характеризующих состояние и тенденции материально-технического обеспечения субъектов малого предпринимательства, и позволяет учесть весомость показателей оценки инновационной активности субъектов малого предпринимательства при оценке качества материально-технического обеспечения до и после сценарного планирования их развития.

Ключевые слова: развитие малого бизнеса, малое предпринимательство, материально-техническое обеспечение, сценарное планирование развития, комплексная методика оценки.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Формул.:** 2. **Библ.:** 12.

Стрілець Вікторія Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансов і банківського дела, Полтавський університет економіки і торгівлі (вул. Коваля, 3, Полтава, 36014, Україна)

E-mail: victoriaignatenko1@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9729-9210>

UDC 338.001.36
JEL: C60; C65; L26

Strilets V. Yu. The Mathematical Formalization of the Impact of Scenario Planning Measures on the Material and Technical Support of the Small Entrepreneurship Development

The article is aimed at developing a qualitative methodology for assessing material and technical support, allowing to mathematically formalize the impact of scenario planning measures on the development of small entrepreneurship. The publication analyzes the current tendencies in the material and technical support of small business entities using a representative system of absolute indicators; an integral indicator of assessment of the material and technical support is calculated; prospects are extrapolated taking into account the activities of scenario planning of the development of small business enterprises. Research on the current tendencies in the material and technical support of small entrepreneurship showed existence of significant problems (increased wear of production capacities, low profitability of sales, decrease in the share of investment real estate in the main assets of small entrepreneurship, etc.), attempting to overcome these problems, the author proposes a number of measures to improve the material and technical support of small entrepreneurship entities, the implementation of which is part of the scenario planning of the small business development. The carried out forecasting of the taxonomic indicator of the material and technical support assessment by 2035, taking into account the implementation of the proposed measures, confirmed their feasibility and positive influence on the development of small entrepreneurship. The scientific novelty of the article is the developed comprehensive methodology for assessing material and technical support on the basis of the integral indicator, which requires a combination of the system of absolute and relative indicators characterizing both the status and the tendencies of material and technical support of small entrepreneurship entities, and allows to account the strength of indicators of assessment of innovative activity of small entrepreneurship entities in assessing the quality of material and technical support before and after the scenario planning of their development. **Keywords:** small business development, small entrepreneurship, material and technical support, scenario planning of development, comprehensive evaluation methodology.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 12.

Strilets Victoriia Yu. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Finance and Banking, Poltava University of Economics and Trade (3 Kovalia Str., Poltava, 36014, Ukraine)

E-mail: victoriaignatenko1@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9729-9210>

В умовах посиленої конкурентної боротьби, зумовленої виходом на європейський ринок, однією із найбільших переваг малого бізнесу над великим стає гнучкість пристосування до постійного розвитку матеріального виробництва, вдосконалення техніки, технології, організації виробництва та швид-

кість їх впровадження у виробничих процес. Тому стратегія розвитку малого підприємництва має вра-

Робота виконується за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної роботи № 0117U003922 «Інноваційні драйвери національної економічної безпеки: структурне моделювання та прогнозування».

ховувати ключовий інструмент реалізації цієї переваги – покращення матеріально-технічного забезпечення (МТЗ), його організації за допомогою використання конкурентних методів та створення такого МТЗ, що дозволить здешевити виготовлення продукції при одночасному збереженні та підвищенні його якості.

Питаннями матеріально-технічного забезпечення підприємництва цікавляться українські та зарубіжні вчені, однак у сфері малого підприємництва наукові дослідження матеріально-технічного забезпечення розглядається здебільшого в сільськогосподарській діяльності. Так, під матеріально-технічним забезпеченням авторами розуміється: процес матеріально-технічного постачання необхідних ресурсів на склади підприємства або безпосередньо на робочі місця згідно з виробничими планами [9]; своєчасне, безперебійне та комплексне забезпечення ресурсами відповідно до встановлених виробничих завдань [3, с. 53]; система відносин між учасниками матеріально-технічного забезпечення, які забезпечують формування та використання матеріально-технічних засобів суб'єктами сфери [7; с. 4]; засоби та предмети праці, які використовуються для виробництва продукції [5, с. 53]. Науменко І. В., досліджуючи матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарського виробництва, стверджує, що це сукупність методів і механізмів визначення ресурсних потреб, формування джерел надходження та контролю за ефективністю використання ресурсів з урахуванням існуючої структури агровиробництва та практики регіональної аграрної політики [8, с. 9]. Захарчук О. В. акцентує на тому, що процес матеріально-технічного забезпечення повинен бути оптимально організованим, заплановані показники мають відповідати реаліям діяльності та потребам суб'єкта господарювання, сприяти підвищенню ефективності функціонування підприємства [4, с. 73]. Однак сфера малого бізнесу, окрім суб'єктів сільськогосподарської діяльності (становлять 4,06% у структурі СМП), включає й інші види діяльності, що займають лівову питому вагу в кількісній структурі СМП (оптова та роздрібна торгівля 44,7%; інформація та телекомунікації 9,6%; надання послуг 6,0% та ін.) і мають специфічні особливості матеріально-технічного забезпечення залежно від виду діяльності та проблеми, у виявленні та управлінні якими важливу роль відіграє якісна методологія оцінки.

Метою статті є розробка якісної методології оцінювання матеріально-технічного забезпечення, що дозволить математично формалізувати вплив заходів сценарного планування на розвиток малого підприємництва.

У рамках дослідження була розроблена комплексна методика оцінювання матеріально-технічного забезпечення, що включає два взаємопов'язані модулі:

1) аналіз сучасних тенденцій матеріально-технічного забезпечення із використанням репрезен-

тативної системи абсолютних (обсяг виробленої, реалізованої продукції (послуги); додана вартість за витратами виробництва суб'єктів малого підприємництва (СМП); капітальні інвестиції в матеріальні та нематеріальні активи, показники зносу виробничих потужностей) і відносних (рентабельність продажу; рентабельність капіталу; частка доданої вартості у витратах виробництва; фондоозброєність, фондовіддача та ін.) показників, яка дозволяє врахувати вагомість показників оцінки інноваційної активності СМП (за показниками аналізу інвестицій у інноваційність виробничих потужностей) [11];

2) побудова інтегрального показника оцінювання матеріально-технічного забезпечення та екстраполяція перспектив із урахуванням заходів сценарного планування розвитку СМП. Запропоновано застосування науково-методичного підходу до оцінювання матеріально-технічного забезпечення розвитку СМП, що враховує вагомість показників оцінки інноваційної активності СМП при матеріально-технічному забезпеченні розвитку (за показниками аналізу інвестицій у інноваційність виробничих потужностей).

Для розрахунку інтегрального показника було використано формулу (1):

$$R_j = \sqrt[n]{\frac{\sum_{i=1}^n (1 - x_{ij})^2 + \dots + \sum_{i=1}^3 (1 - x_{ij})^2 + \dots}{\sum_{i=1}^n (1 - x_{ij})^2}}, \quad (1)$$

де x_{ij} – унормовані складники інтегрального показника, отримані коригуванням фактичних даних на середнє значення показника за досліджуваний період;

n – кількість складників інтегрального показника.

Інтегральний показник оцінювання матеріально-технічного забезпечення можна описати функцією (2):

$INT_{mmz} \in \{X_1; X_2; X_3; X_4; X_5; X_6; X_7; X_8; X_9; X_{10}; X_{11}\}; \quad (2)$

де X_1 – показники зносу виробничих потужностей, %;

X_2 – співвідношення оборотного та основного капіталу;

X_3 – рентабельність продажу, %;

X_4 – частка доданої вартості у витратах виробництва, %;

X_5 – капітальні інвестиції на 1 грн основних засобів та нематеріальних активів;

X_6 – частка доданої вартості на 1 грн капітальних інвестицій;

X_7 – фондоозброєність;

X_8 – фондовіддача;

X_9 – обсяг виручки на 1 грн капітальних інвестицій;

X_{10} – частка інвестиційної нерухомості у основних активах, %;

X_{11} – співвідношення капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи.

Матеріально-технічне забезпечення розвитку СМП виконує ряд важливих завдань, серед яких можна виділити: організацію виробництва; зниження ви-

трат; аналіз технологічності виробів, які підлягають закупівлі; створення каналів комунікацій [3, с. 53]; своєчасне й оптимальне забезпечення виробництва необхідними ресурсами відповідних комплектності та якості [2, с. 52]; безперервне забезпечення необхідними засобами виробництва на рівні сучасних досягнень науково-технічного прогресу; економне використання засобів виробництва [1, с. 24]; підвищення ефективності використання трудових, земельних ресурсів, комплексної механізації та автоматизації технологічних процесів, інтенсифікації виробництва [7]; диверсифікація джерел ресурсного забезпечення; активізація впровадження безвідходних технологій [8, с. 57]; забезпечення матеріально-технічними ресурсами та основними засобами в необхідній кількості, якості та структурі, а також більш повне їх використання [12, с. 29].

Однак дослідження сучасних тенденцій матеріально-технічного забезпечення малого підприємництва свідчить про існування значних проблем: зростання зношеності виробничих потужностей СМП (на 29,41% порівняно з попереднім роком); низька рентабельність продажу (2,45%); зменшення частки інвестиційної нерухомості в основних активах малого підприємництва (на 5,83% порівняно із 2017 р.). Самойлик Ю. В. акцентує увагу на тому, що

сучасні тенденції подорожчання виробничих засобів, недосконалість кредитних, інвестиційних і лізингових механізмів їх придбання, диспаритет цін та інші чинники є причинами погіршення матеріально-технічного забезпечення [10, с. 17]. Окрім цього, серед важливих проблем матеріально-технічного забезпечення авторами визначаються: відсутність системи державного регулювання матеріально-технічного забезпечення суб'єктів підприємництва [8, с. 57].

Погоджуємося із твердженням Захарчук О. В., що однією із ключових причин погіршення матеріально-технічного стану виробничих потужностей є низька інвестиційна активність СМП, недостатній обсяг державної підтримки оновлення основних засобів для малих і середніх форм господарювання [4, с. 72]. На необхідності підвищення рівня інноваційної активності суб'єктів підприємництва наголошує і Самойлик Ю. В. [10, с. 21], однак автор відзначає, що завдання оновлення техніко-технологічної бази є досить складним через брак фінансових ресурсів, а тому основні засоби, які є в наявності, морально та фізично застарілі [10, с. 18]. При цьому тенденція до старіння виробничих потужностей є перманентною (рис. 1), що не відповідає сучасним технологічним вимогам, що, своєю чергою, впливає на собівартість та якість продукції.

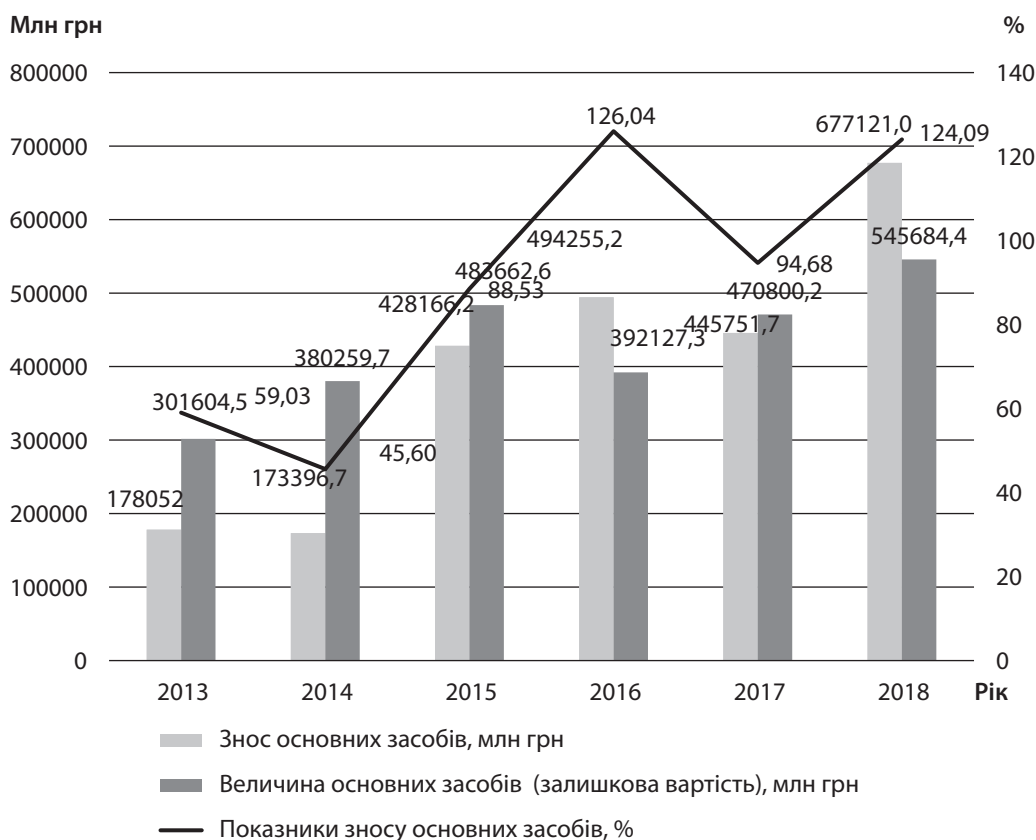

Рис. 1. Показники залишкової вартості, зносу та коефіцієнта зносу основних засобів СМП України у 2013–2018 рр. (млн грн; %)

Джерело: складено на основі даних [6].

Разом із тим, розрахунок інтегрального показника оцінки МТЗ за запропонованою методикою (формула (1)) дозволив визначити тенденції покращення МТЗ малого підприємництва починаючи з 2015 р. (табл. 1).

Отримані аналітичні висновки зумовляють необхідність доповнення заходів сценарного планування розвитку СМП заходами покращення матеріально-технічного забезпечення СМП, що в рамках реалізації враховує такі можливості розвитку [11]:

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунку інтегрального показника оцінювання матеріально-технічного забезпечення розвитку малого підприємництва України та тенденції його зміни впродовж 2013–2018 рр.

Часткові показники	Рік						Середнє значення
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Показники зносу виробничих потужностей, %	59,03	45,60	88,53	126,04	94,68	124,09	89,66
Співвідношення оборотного та основного капіталу	21,93	23,58	27,14	47,55	29,84	29,42	29,91
Рентабельність продажу, %	-3,74	-24,86	-11,94	-2,05	-0,72	2,65	-6,78
Частка доданої вартості у витратах виробництва, %	44,56	68,79	48,63	56,23	59,52	58,18	55,98
Капітальні інвестиції на 1 грн основних засобів та нематеріальних активів	0,13	0,07	0,07	0,15	0,17	0,15	0,13
Частка доданої вартості на 1 грн капітальних інвестицій	3,88	7,76	5,74	4,74	4,84	5,46	5,40
Фондоозброєність	22,35	24,43	29,76	31,12	36,56	43,00	31,20
Фондовіддача	14,91	17,11	19,97	23,77	24,44	25,03	20,87
Обсяг виручки на 1 грн капітальних інвестицій	17,29	25,24	26,10	19,64	18,41	21,03	21,29
Частка інвестиційної нерухомості в основних активах, %	22,93	27,88	24,73	21,97	21,84	16,01	22,56
Співвідношення капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи	58,46	56,61	51,53	79,77	50,21	54,78	58,56
<i>Унормовані показники, x_{ij}</i>							
Показники зносу виробничих потужностей, %	0,66	0,51	0,99	1,41	1,06	1,38	X
Співвідношення оборотного та основного капіталу	0,73	0,79	0,91	1,59	1,00	0,98	X
Рентабельність продажу, %	0,55	3,67	1,76	0,30	0,11	-0,39	X
Частка доданої вартості у витратах виробництва, %	0,80	1,23	0,87	1,00	1,06	1,04	X
Капітальні інвестиції на 1 грн основних засобів та нематеріальних активів	1,02	0,58	0,59	1,22	1,36	1,22	X
Частка доданої вартості на 1 грн капітальних інвестицій	0,72	1,44	1,06	0,88	0,89	1,01	X
Фондоозброєність	0,72	0,78	0,95	1,00	1,17	1,38	X
Фондовіддача	0,71	0,82	0,96	1,14	1,17	1,20	X
Обсяг виручки на 1 грн капітальних інвестицій	0,81	1,19	1,23	0,92	0,86	0,99	X
Частка інвестиційної нерухомості в основних активах, %	1,02	1,24	1,10	0,97	0,97	0,71	X
Співвідношення капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи	1,00	0,97	0,88	1,36	0,86	0,94	X
Інтегральний показник оцінювання виробничого забезпечення	0,97	1,21	0,99	1,02	1,00	1,08	X

Джерело: авторська розробка.

- ✦ підтримка вітчизняного виробника прямими та опосередкованими інструментами державного забезпечення розвитку підприємництва;
- ✦ застосування концепції інновацій у діяльності малого підприємництва;
- ✦ природні ресурси, придатні для різних видів підприємницького використання (водні, лісові та ін.);
- ✦ швидкість адаптування інноваційних технологій у діяльність;
- ✦ можливість розширення обсягу виробництва за рахунок виходу на світові ринки;
- ✦ застосування адаптованої до специфіки малого підприємництва системи оцінювання виробничого забезпечення застосування адаптованої до специфіки малого підприємництва системи оцінювання МТЗ.

Запропоновані заходи покращення матеріально-технічного забезпечення розвитку малого підприємництва можна поділити на ті, вплив яких можна математично виразити, та ті, вплив яких неможливо обчислити. Для оцінки впливу заходів сценарного планування на матеріально-кадрового забезпечення розвитку СМП ураховано фактори, ймовірність настання яких визначено експертним методом опитування представників малого підприємництва: підвищення інноваційності, енергоефективності, придатності основних засобів, зростання обсягів капітальних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи суб'єктів малого підприємництва.

Результати опитування довели, що сумарний ефект від перетворення існуючих можливостей у сильні сторони МТЗ малого підприємництва дозволить збільшити інтегральний показник на 29,7% відповідно до запропонованих заходів сценарного планування.

Сценарне планування розвитку малого підприємництва передбачає розробку стратегії розвитку СМП до 2035 р. за видами забезпечення розвитку СМП (інформаційне, матеріально-технічне, кадрове, інституційне, фінансово-кредитне забезпечення) та математичне обґрунтування заходів її реалізації інструментами екстраполяційного аналізу. Зокрема, прогнозування тенденцій змін інтегрального показника оцінки матеріально-технічного забезпечення розвитку СМП до 2035 р. (рис. 2) засвідчило, що за умови повної реалізації існуючих можливостей і перетворення їх у сильні сторони розвитку малого підприємництва впродовж прогнозного періоду спостерігатиметься поступове покращення МТЗ розвитку малого підприємництва.

ВИСНОВКИ

У цілому, впровадження у практику постійного моніторингу матеріально-технічного забезпечення із використанням запропонованого підходу до оцінювання сприятиме підвищенню ефективності використання матеріально-технічних ресурсів та розвитку суб'єктів малого підприємництва, оскільки дозволить: збільшити економічний потенціал і виробничі можливості СМП; підвищити технічний рівень виробництва; реалізувати можливості для прискорення переорієнтації СМП на випуск нової продукції, що користується підвищеним попитом у споживачів тощо. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Гордійчук А. С., Стахів О. А., Кузнєцова Т. В., Збагерська Н. В. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства. Рівне : НУВГП, 2012. 256 с.

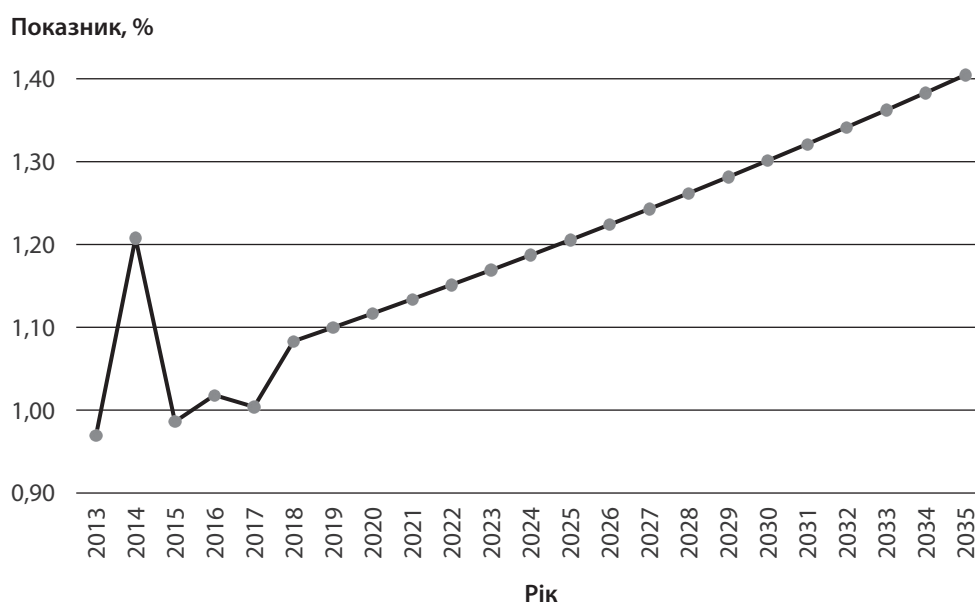

Рис. 2. Фактичні та прогнозовані значення інтегрального показника оцінювання матеріально-технічного забезпечення розвитку малого підприємництва України

2. Дикань В. Л., Борозенець Т. Ю. Логістичне управління матеріально-технічним забезпеченням підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту та промисловості*. 2014. № 45. С. 51–54.
3. Жулавський А. Ю., Сидоренко Н. В. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємства як об'єкт логістичних рішень. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2011. № 2. С. 51–58. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/21851/1/Zhulavskiy.pdf>
4. Захарчук О. В. Матеріально-технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств України та їх модернізація. *Економіка АПК*. 2016. № 7. С. 72–79.
5. Збарська А. В., Алексеєва Ю. Ю. Матеріально-технічне забезпечення сільських домогосподарств. *Економіка АПК*. 2017. № 12. С. 52–57.
6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Клименчукова Н. С. Науково-теоретичні засади організації управління матеріально-технічним забезпеченням сільськогосподарських підприємств. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/16.pdf>
8. Науменко І. В. Економічна сутність та зміст матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва. *Агроінком*. 2013. № 10–12. С. 53–57.
9. Пятуніна С. С. Вдосконалення матеріально-технічного забезпечення підприємств харчової промисловості. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2011. № 31.
10. Самойлик Ю. В. Матеріально-технічне забезпечення АПК: тенденції, механізми, перспективи. *Економіка і регіон*. 2014. № 4. С. 17–22.
11. Стрілець В. Ю. Забезпечення розвитку малих підприємств: теорія, методологія, практика : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2019. 457 с.
12. Харченко Г. А., Ганич В. В. Теоретико-методичні основи матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Science, research, development» (Krakow, 30–31.03.2020). 60 с.

REFERENCES

- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Dukan, V. L., and Borozenets, T. Yu. "Lohistychne upravlinnia materialno-tekhnichnym zabezpechenniam pidpriemstv zaliznychnoho transportu" [Logistics Management of Material and Technical Support of Railway Transport Enterprises]. *Visnyk ekonomiky transportu ta promyslovosti*, no. 45 (2014): 51-54.

- Hordiichuk, A. S. et al. *Orhanizatsiia i tekhnolohiia materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva* [Organization and Technology of Logistics of the Enterprise]. Rivne: NUVHP, 2012.
- Kharchenko, H. A., and Hanych, V. V. "Teoretyko-metodychni osnovy materialno-tekhnichnoho zabezpechennia silskohospodarskykh pidpriemstv" [Theoretical and Methodological Bases of Material and Technical Support of Agricultural Enterprises]. *Science, research, development*. Krakow, 2020.
- Klymenchukova, N. S. "Naukovo-teoretychni zasady orhanizatsii upravlinnia materialno-tekhnichnym zabezpechenniam silskohospodarskykh pidpriemstv" [Scientific and Theoretical Principles of Organization of Management of Material and Technical Support of Agricultural Enterprises]. <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/2/16.pdf>
- Naumenko, I. V. "Ekonomiczna sutnist ta zmist materialno-tekhnichnoho zabezpechennia silskohospodarskoho vyrobnytstva" [Economic Essence and Content of Material and Technical Support of Agricultural Production]. *Ahroinkom*, no. 10-12 (2013): 53-57.
- Piatunina, S. S. "Vdoskonalennia materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstv kharchovoi promyslovosti" [Improving the Logistics of Food Industry Enterprises]. *Problemy pidvyshchennia efektyvnosti infrastruktury*, no. 31 (2011).
- Samoilyk, Yu. V. "Materialno-tekhnicne zabezpechennia APK: tendentsii, mekhanizmy, perspektyvy" [Logistics of the Agro-industrial Complex: Trends, Mechanisms, Prospects]. *Ekonomika i rehion*, no. 4 (2014): 17-22.
- Strilets, V. Yu. *Zabezpechennia rozvytku malykh pidpriemstv: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Ensuring the Development of Small Enterprises: Theory, Methodology, Practice]. Poltava: PUET, 2019.
- Zakharchuk, O. V. "Materialno-tekhnicne zabezpechennia silskohospodarskykh pidpriemstv Ukrainy ta ikh modernizatsiia" [Logistics of Agricultural Enterprises of Ukraine and Their Modernization]. *Ekonomika APK*, no. 7 (2016): 72-79.
- Zbarska, A. V., and Aleksieieva, Yu. Yu. "Materialno-tekhnicne zabezpechennia silskykh domohospodarstv" [Material and Technical Support of Rural Households]. *Ekonomika APK*, no. 12 (2017): 52-57.
- Zhulavskiy, A. Yu., and Sydorenko, N. V. "Orhanizatsiia materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva iak ob'iekt lohistychnykh rishen" [Organization of Material and Technical Support of the Enterprise as an Object of Logistics Decisions]. *Visnyk SumDU. Seriiia «Ekonomicna»*. 2011. <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/21851/1/Zhulavskiy.pdf>